

Glossary

Elementary School Level

Mathematics Glossary

English | Kurdish-Kurmanji

Translation of Mathematics Terms Based on the Coursework for
Mathematics Grades 3 to 5.

This glossary is to PROVIDE PERMITTED TESTING ACCOMMODATIONS of ELL/MLL students. It should also be used for INSTRUCTION during the school year. The glossary may be downloaded, printed and disseminated to educators, parents and ELLs/MLLs.

[Please click here for the New York State Office of Bilingual Education and World Languages Webpage on "Assessment and Testing Accommodations"](#)

THE STATE EDUCATION DEPARTMENT / THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK / ALBANY, NY 12234

Last Updated: July 2019

English	Kurdish, Kurmanji
A	
about	nêzîkî
above	ser, fêz
absolute value	nirxa tam
accurate	rast, deqîq
accurately label work	karê berçespa rast
act it out	wê biavêje derve
acute angle	guça tund
acute triangle	sêgoşeya tund
add	zêdekirin
addend	lêzêdekirin
addition	zêdek
addition fact	rastiya zêdekê
addition sentence	hevoka zêdekê
addition sign	nîşaneya zêdekê
additive inverses	berovajiya zêdekê
after	piştî
afternoon	piştî nîvrojê
algebra	elcebra
algebraic expression	têgeha elcebrê
algebraic patterns	mînakên elcebrîk
algebraic relationship	pêwendiyên elcebrîk
algebraic relationships	pêwendiyên elcebrîk
algebraically	bi awayê elcebrî
algorithm	algorîtim
alike	wekî
all	hemû
all together	serhev
almost	hemahema, teqrîben
amount	qas
analog clock	saeta analog
analyze	lêhûrbûn
angle (\angle)	guç (\angle)
angles, adjacent	guç, kêlek
answer	bersiv, bersidan
ante meridian (a.m.)	beriya zayînê
apex	nikil
application	bikaranîn
apply	bikaranîn
approach	rêbaz, rê
appropriate mathematical language	zimanê guncaw ê bîrkariyê

appropriate mathematical language organize work	zimanê guncaw ê bîrkariyê birêkkirina kar
arc	kevan
area	dever
argument	hokar
argument conjecture counterexample	berovajîmînaka texmîna hokarê
arithmetic (numeric) expression	têgeha (hejmarî) ya hesabê
arithmetic expression	têgeha hesabê
arithmetic fact	rastiya hesabê
arrange	birêxistin
array	birêzkirin
as long as	heya ku
associative property	taybetiya hevpar
attribute	nisbet
autumn (fall)	payîz
average	navgîn
axis (axes)	mêhwer (mêhwer)
B	
bar graph	nîgara mîleyê
base	bingeh
base of a 3-dimensional figure	bingeha teşeyekî 3-hêlî
base of a parallelogram	bingeha hevêlê
base of a polygon	bingeha çendhêlê
base of a polyhedron	bingeha pirhêlê
base of a rectangle	çarhêl
base of a triangle	bingeha sêgoşeyê
base ten number system	bingeha pergala hejmara deh
before	beriya
below	jêrê, binîyê
beside/ between/ on	kêleka/navbera, ser
big/bigger/biggest	mezin/mezintir/mezintirîn
bisect	dubeşkirin
C	
calculate	hesabkirin
calendar	saljimêr
capacity	aman
cardinal numbers (1-10)	hejmarên asayî (1-10)
cent	ji sedî
centimeter (cm)	santîmêtr (cm)
chance	şans
charts	nimûdar
circle	xelek
circle graph	nîgara xelekê
circumference	dorhêl
clarify	zelalkirin
classify triangles	destedestekirina sêgoşeyan

closed figure	teşeya girtî
coin	gihîştin hev
collaborate	hevkarîkirin
collection	kom, berhevok
common	hevpar
common denominator	binhejmara hevpar
common factor	faktora hevpar
common multiple	cara hevpar
commutative property of addition	taybetiya guherok a zêdekê
commutative property of multiplication	taybetiya guherok a carê
compare	hevrûkirin
compare numbers	hejmarên hevrûkirinê
compatible numbers	hejmarên sazanê
compensation	dews tijîkirin
complementary angles	guçên temamkar
compose a number	hejmarek nivîsîn
compose shapes	teşeyek kişandin
composite number	hejmara hevedudanî
concentric circles	xelekên bernavekî
conclusion	encam
concrete representations	nîşanên berçav
cone	serlûç
congruent	hevcins
congruent triangles	sêgoşeya hevcins
conjecture	texmîn
connect	pêvekirin
consecutive	lidûhev
consecutive angles	guçên lidûhev
constant	berdewam
construct	çêkirin
contrast	dijber
conversion fact	rastiya veguherînê
convert	veguherîn
coordinate	hevahengkirin
coordinate grid	torra hevahengiyê
coordinate plane	pehnahiya hevahengiyê
corner	goşe
corresponding angles	guçên têkildar
corresponding sides	kêlekên têkildar
count back	pavejimartin
count backwards	ber bi paş ve
count on	jimartin
counterexample	berovajîmînak
counting numbers	jimartina hejmaran
cube	çaryalî
cubic centimeter (cm ³)	santîmêtra çaryalî (cm ³)

cubic unit	yekeya çaryalî
cup ©	fîncan ©
currency symbols	nîşaneyên dirêv
customary measurement system	pergala endazegirtina berbelav
customary units of measure	yekeyên berbelav ên endazegirtinê
cylinder	stûne
D	
data	dane
data frequency table	cedvela qasa daneyan
day	roj
daylight	ronahiya rojê
decagon	dehguç
decimal fraction	kêmeke dehî
decimal number	hejmara dehî
decimal point	xala dehî
decimeter	desîmêtr
decompose a number	jihevqetandina hejmaran
decompose shapes	jihevqetandina teşeyan
decrease	kêmkirin
decreasing sequences	rêzên kêmkirin
degree	derece
degree measure of an angle	endazeya dereceya guçê
denominator	binhejmar
density	tîrbûn
design	pêşnûmakirin
diameter	dirêjok
difference	cudahî
differences	cudahî
digit	reçem
digital clock	saeta dijîtal
digits	reçem
dime	diravê deh sêntî
dimension	hêl
discuss	nîqaşkirin
distributive property	taybetiya belavok
divide	dabeşkirin
dividend	beş
divisibility test	azmûna dabeşbariyê
divisible	dabeşbar
divisible by	dabeşbar e bo
division	dabeşî
divisor	dabeşkar
dodecahedron	diwazdehêlî
dollar (\$)	dolar (\$)
doubles minus one	cot ji yekê kêmkirin
doubles plus one	cot li yekê zêdekirin

doubling	cotkirin
draw a graph	nîgarek kişandin
draw a picture	wêneyek kişandin
drawings	kişandin
E	
edge	lêv
eight	heşt
elapsed time	dema kutabûyî
ellipse	gunik
endpoint	xala dawîn
equivalent equations	hevkêşeyên beramber
equal (=)	beramber (=)
equal to (=)	beramber e (=)
equation	hevkêşe
equidistant marks	dûrbûna wekhev
equilateral polygon	çendhêla dorwekhev
equilateral triangle	sêgoşeya dorwekhev
equivalent	nêzîkî
equivalent decimals	dehekên nêzîk
equivalent fractions	kêmeke nêzîk
equivalent numerical expressions	têgehên hejmarî yên nêzîk
equivalent ratios	nisbetên nêzîk
estimate	texmîn lêdan
estimation	texmîn
estimation strategies	stratejiyên texmînê
evaluate	nirxandin
even number	hejmara cot
evening	êvar
event	rûdan
examine	lênêrîn
example	mînak
expanded form	forma mezinbûyî
experimental results	encamên tecrubî
explain	şirovekirin
explain mathematical relationships	şirovekirina pêwendiyên bîrkariyê
explore	vepeydakirin
explore mathematical relationships	vepeydakirina pêwendiyên bîrkariyê
exponential notations	nîşanokên şiyanê
extend a pattern	mînakokek mezinkirin
extend models	modeleke mezinkirin
extended fact	rastiya mezinbûyî
F	
face	rû
fact	rastî
fact family (related facts)	malbata rastiyan (rastiyên têkildar)
factor (noun)	faktor (navdêr)

factor (verb)	faktorkirin (lêker)
factorial	faktori
fair share	para minasib
fewer	kêmtir
fewer than	kêmtir ji
fifths	pêncem
first	yekem
five	pênc
flip (reflection)	guherok (vegerîn)
foot (ft)	pê (t)
formula	formûl
formulate conclusions from graphs	ji nîgaran encam wergirtin
formulate predictions from graphs	ji nîgaran pêşbînî wergertin
four	çar
four-digit number	hejmara çar-reqemî
fourths	çarem
fraction	kêmek
frequency table	cedvela qasê
front-end estimation	texmîna pêşî-dawiyê
G	
gallon (gal)	galon (gal)
generate solutions	rêkar çêkirin
geometric figure	teşeya hindisî
geometric pattern	mînakoka hindisî
geometric solid	pirtikê hindisî
geometry	hindisî
gram (g)	gram (g)
graphical representations	nîşanên nîgarî
graphs	nîgar
greater	çêker
greater than (>)	mezintir ji (>)
greatest	mezintirîn
greatest common divisor (GCD)	dabeşkara hevpar a mezin (gcd)
greatest common factor (GCF)	faktora hevpar a mezin (gcf)
grid	torr
group how many	koma çend heban
guess	têderxistin
H	
half hour	nîv saet
halves	nîv
halving	nîvkirin
heavier	girantir
height	bilindî
height of a 3-dimensional figure	bilindiya teşeya 3-hêlî
height of a parallelogram	bilindiya hevêlê
height of a rectangle	bilindiya çarhêlê

height of a triangle	bilindiya sêgoşeyê
heptagon	hefthêl
hexagon	heşthêl
higher	bilindtir
horizontal	asoyî
hour	saet
hour hand	destiyê saetê
hundred chart	nimûdara sedê
hundred thousands	sed hezaran
hundred thousands millions	sed hezaran milyonan
hundreds	sedan
hundreds place	cihê sedan
hundredths	sedem, ji sed
hypotenuse	weter
I	
icosahedrons	bîsthêlî
identify	nasîn
identify the problem	nasîna pirsgirêkê
identity element for addition	nasîna hêmana zêdekê
identity element for multiplication	nasîna hêmana carê
impossible outcomes	derhatên nemimkin
improper fraction	kêmeka neminasib
inch (in)	înc (in)
increase	zêdekirin
increasing sequences	rêzên zêde dibin
inequality	neberamberî
input values	nirxên hundir
inscribed polygon	çarhêla nîşandar
inside	hundir
integer	reqema rast
interior angles	guçên hundir
interpret	şirovekirin
interpret models	modelên şiroveyê
intersect	qutgeh
intersecting lines	xetên gutgehê
invalid approach	nêzîkbûna nederbasbar
inverse operations	karên berovajî
inverse property	taybetiya berovajî
investigate	lêgerîn
irrational numbers	hejmarên neaqil
irregular polygon	çarhêla bêrêzik
irregular shape	teşeya bêrêzik
irrelevant information	agahiyên netêkildar
isosceles triangle	sêgoşeya wekhev
J	
justify	vegotin

K	
key sequence	rêza sereke
key to a graph	kilîta nîgarê
kilogram (kg)	kîlogram (kg)
kilometer (Km)	kîlomêtr (km)
kite	kayt
L	
label work	karê berçespê
language of logic(and, or, not)	zimanê mantiqê (û, yan, na)
large/larger/largest	ber, bertir, bertirîn
last	dawîn
least common denominator (LCD)	binhejmara hevpara herî kêr (lcd)
least common multiple (LCM)	cara hevpara herî kêr (lcm)
leg of a right triangle	piyê sêgoşeya rastê
length	dirêjahî
less	kêmtir
less than (<)	kêmtir ji (<)
lighter	ronaktir, siviktir
like (common) denominators	wekî binhejmarên (hevpar)
likely	ihtimal e
line	xet
line graph	nîgara xetê
line of symmetry	xetê nîvheviyê
line plot	nexçeyê xetê
line segment	beşa xetê
line symmetry	nîvheviya xetê
listen	guhdarîkirin
liter (L)	lîtir (l)
logical reasoning	hokara mantiqî
long/longer/longest	dirêj/dirêjtir/dirêjtirîn
longer	dirêjtir
longer than	dirêjtir ji
look for a pattern	li mînakokekê geriyar
lower	jêrtir
lowest terms (simplest form)	hêsantirîn têgeh (hêsantirîn form)
M	
make a chart	nimûdarek çêkirin
make a diagram	diyagramêk çêkirin
make an organized chart	nimûdereke rêkpek çêkirin
make an organized list	lîsteyêke rêkpek çêkirin
make conjectures	texmîn çêkirin
make observations	lênêrîn çêkirin
map legend	nivîsa nexşeyê
map scale	qasoka nexşeyê
mass	kome
match	lihevkirin, pêşbirk

mathematical statements	gotinên bîrkariyê
mathematics	bîrkarî
mean	watedan, mehnîdan
measure	endazekirin
measurement	endaze
median	navek
mental math	bîrkariya mêjî
meter (m)	metr (m)
metric system of measurement	pergala metrîk a endazegirtinê
metric units of measure	yekeyên metrîk ên endazegirtinê
mile	mayl
milliliter (mL)	mîlîmêtr (ml)
millimeter (mm)	mîlîmêtr (mm)
millions	milyon
minuend	kêmpeydakar
minus	kêmkirin
minus sign	nîşana kêmkirinê
minute	deqe
minute hand	desteya deqeyê
mixed number	hejmara tevhev
mode	rewş, mod
money	driav, pere
months of the year	mehên salê
more	zêdetir
more than (>)	zêdetir ji (>)
more/most	zêdetir/zêdetirîn
morning	sibe
multiple	carkirin
multiple representations	nîşaneyên carê
multiplicand	encama carê
multiplication	carkirin
multiplicative inverses	berovajîya carê
multiplier	carkar
multiply	carkirin
N	
negative number	hejmara neyînî
negative rational numbers	hejmara nisbî ya neyînî
next	a din
nickel	nîkêl
night	şev
nine	neh
nonagon	nehhêlî
nonstandard measure	endazeya nepîvankî
nonstandard representations	nîşaneyên nepîvankî
nonstandard units	yekeyên nepîvankî
noon	nîvroj

not equal to (¹)	ne beramber e (¹)
not equal to =	ne beramber e (=)
number	hejmar
number in words	hejmar bi tîpan
number line	xetê hejmaran
number model	modela hejmaran
number sentence	hevoka hejmaran
number system	pergala hejmaran
numeral	hejmarî
numeration	hejmar lêdan
numerator	hejmarkar
numeric expression	têgeha hejmarî
numeric patterns	mînakokên hejmarî
numerical problems	pirsgirêkên hejmarî
numerically	bi awayê hejmarî
O	
objects	tişt
objects created using technology	tiştên bi teknolojiyê çêbûne
obtuse angle	guça vekirî
obtuse triangle	sêgoşeya vekirî
octagon	heştêl
octagon parallel lines	xetên hevyalî yên heştêlê
odd number	hejmara fer
one	yek
one-digit number	hejmara yek-reqemî
ones	yek
ones place	cihê yekan
open figure	reqema vekirî
open sentence	hevoka vekirî
operation	kar, emeliyat
operational method/operation	rêbaza karî/kar
oral representations	nîşaneyên devkî
order	rêz, destûr
order of operations	rêza karan
ordered number pair	cotê hejmara rêzkî
ordinal numbers	hejmarên rêzkî
organize	birêxistin
organize work	birêkirina kar
organized chart	nimûdara birêxistinkirî
organized list	lîsteya birêxistinkirî
origin	rayek
ounce (oz)	ons (oz)
over	ser
P	
pan balance	mêzîn
parabola	parabola

parallel lines	xetên hevyalî
parallelogram	hevêl
part	qismet
part-to-part ratio	nisbeta qismet-bi-qismet
part-to-whole ratio	nisbeta qismet-bi-gîşt
pattern	mînakok
penny	pênî
pentagon	pêncêlî
percent	ji sedî
perimeter	dorhêl
perpendicular lines	xetên tîk
personal references	lêvegerên ferdî
per-unit rate	nirxa li-yekeyê
physical models	modelên fizîkî
pi	pi
pictograph	wênenîgar
pictorial representations	nîşaneyên wênekî
pint (pt)	peşkek (pt)
place value	nirxa cih
plane	best
plane figure	reçema diyar
plot	nexşe
plus	zêdeyî
point	xal
poll	dengdan
polygon	çendhêl
polyhedron	pirhêl
positive number	hejmara erênî
positive power of 10	hêza erênîya 10
positive rational numbers	hejmara nisbiya mimkin
possible outcomes	derhatên mimkin
post meridian (p.m.)	piştî zayîne
pound (lb)	pond (ib)
power	hêz
power of 10	hêza 10
predict	pêşgotin
prediction	pêşgotin
prime factorization	faktorkirina destpêkê
prime number	hejmara destpêkê
prism	menşûr
probability	ihtimal
problem solving strategies	stratejiyên çareserkirina pirsgirêkan
process of elimination	pêvajoya jîholêkirinê
product	berhem
proper fraction	kêmeka rast
property	mal, taybetmendî

protractor	guçpîv
pyramid	pîramîd
Pythagorean Theorem	nêrîna pîtagorî
Q	
quadrangle	çarguç
quadrant	çarbeşî
quadrilateral	çardorhêl
quart (qt)	kiwat (qt)
quarter	çarek
questions	pirs
quotient	carok
R	
radios	nîvdirêjok
random number	hejmara şansî
randomly	bi şansî
range	qad
rate	nirx
ratio	nisbet
rational number	hejmara nisbî
rationale	bingeh, sebeb
ray	tîrêj
real number	hejmara rastîn
real world math	bîrkariya dinyaya rastîn
real world situation	rewşa dinyaya rastîn
reasonable estimates	texmînên maqûl
reasonableness	maqûlbûn
reasonableness of a solution	maqûlbûna rêkarekê
recognize	nasîn, têderxistin
rectangle	çarhêl
reference frame	çarçoveya lêvegerê
regroup (regrouping)	dîsan komkirin (dîsan komkirin)
regular polygon	çendhêla rêkpêk
regular polyhedron	pirhêla rêkpêk
related facts	rastiyên têkildar
relation symbol	nîşana pêwendiyê
relevant information	agahiyên berçav
remainder	bermayî
repeated addition	zêdeka dubarebûyî
repeated subtraction	kêmkirina dubarebûyî
repeating decimal	deheka dubareyî
rhombus	hêlyek
right angle	guça rastê
rotation	zivirok
round a number	dora hejmarekê
rounding	dor geriyên
rule	qanûn, rêzik

ruler	rastkêş
S	
same	heman
sample space	cihê mînak
scale drawing	kişandina qasokê
scale on a graph	qasoka ser nîgarê
scale to measure mass	qasoka komeya endazeyê
scalene triangle	sêgoşeya qasokê
scientific notation	nîşaneya zanistî
seasons in relation to the months	demsal di pêwendiya bi mehan ra
second	duyem
sector	beş
semicircle	nîvxelek
set of data	koma daneyan
set of objects	koma tiştan
seven	heft
shape	teşe, şikil
share	par, biparvekirin
shorter	kintir
shorter than	kintir ji
show	nîşandan
side	kêlek, alî
similar figures	reqemên wekhev
similar triangles	sêgoşeyên wekhev
similar triangles square	xaneya sêgoşeyên wekhev
similarities	wekhevî
simplest form	xwerûtirîn form
simplify an expression	xwerûkirina têgehekê
simplify fractions	xwerûkirina kêmekan
single event	rûdana tek
single-event experiment	tecrubeya rûdana-tek
six	şeş
sixths	şeşem
size	endaze
skip count	bazdana ser hejmarê ra
slide (translation)	slayda (wergerê)
small/smaller/smallest	biçûk/biçûktir/biçûktirîn
solid figure	reqemê bihêz
solution	rêkar
solution(s)	rêkar
solve	çareserkirin
solve a simpler problem	pirsgirêkeke xwerû çareserkirin
some	hin, hinek
sort	cûre
special case	mijareke taybet
special case(s)	mijar(ên) taybet

speed	lez
sphere	nîvgog
spring	bihar
square	çaryalî
square array	birêzkirina çaryalî
square number	hejmara çaryalî
square of a number	çaryalên hejmarekê
square root of a number	rayeka çaryala hejmarekê
square unit	yekeya çaryalê
standard measure	endazeya pîvankî
standard notation	nîşana pîvankî
standard representation	nîşandana pîvankî
standard representations	nîşandana pîvankî
standard units	yekeyên pîvankî
stem-and-leaf plot	nexşeya stûn-û-bergê
step graph	nîgara gavê
straight angle	guça rast
strategies	stratejî
substitute	cîgirkirin
substitution	cîgirkirin
subtract	kêmkirin
subtraction	kêmkirin
subtraction fact	fakta kêmkirinê
subtraction sentence	hevoka kêmkirinê
subtraction sign	nîşana kêmkirinê
subtrahend	encama kêmkirinê
sum	berhev, kom
summer	havîn
supplementary angles	guça tamamkar
survey	lêkolîn
symbols	nîşane
symbols in verbal form	nîşaneyên devkî
symbols in written form	nîşaneyên nivîskî
T	
table	cedvel
take away	dûrkirin
tall/taller/tallest	bilind/bilindtir/bilindtirîn
tallies	hûrhesab
tally mark	nîşana hûrhesabê
ten	deh
ten thousands	deh hezar
tens	deh
tens place	cihê dehan
tenth	dehem
term	têgeh
terminating decimal	deheka kutakar

tessellation	raxistok
theorem	nêrîn, teorî
third	sêyem
thirds	sêyem
thought process	pêvajoya fikirê
thousands	hezaran
thousandths	hezarem
three	sisê, sê
three-digit number	hejmara sê-reqemî
three-dimensional figure	reqema sê-hêlî
tiling	kaşîkarî
time	dem
to challenge thinking	ji fikirkirinê ra astengî çêkirin
to clarify thinking	zelalkirina fikirkirinê
to elicit thinking	diyarkirina fikirkirinê
to extend thinking	berfirehkirina fikirkirinê
together	bi hev ra
ton	ton
translate	wergerandin
trapezoid	zuzeneqe
trial and error	hewldan û şaşî
triangle	sêgoşe
true/false	rast/çewt
turn (rotation)	vegerîn (zivirîn)
two	dudu, du
two-digit number	hejmara du-reqemî
two-dimensional figure	reqema du-hêlî
types of representations	cûreyên nîşandanê
U	
under	jêr, binê
understand	fêmkirin, têgihîştin
unit	yeke
unit fraction	kêmeke yekeyê
unit fractions	kêmekên yekeyê
unlike denominators	binhejmarên newekhev
unlikely	nemihtemel
use manipulatives	bikaranîna fêlan
V	
valid approach	rêbaza derbasbar
value	nirx
variable	guherok
venn diagram	diyagrama venn
verbal expression	têgeha devkî
verbal form of reasoning	forma devkî ya hokaran
verbal language	zimanê devkî
verbal process	pêvajoya devkî

verbal symbols	nîşaneyên devkî
verify claims of others	idiayên kesên din rastandin
verify results	rastandina encaman
vertex	fêz, nikil
vertical	tîkkî
vertical angles	guça tîk
vertices	fêz, nikil
volume	ast, qas
W	
week	hefte
whole	gişt
whole number	hejmara tam
whole numbers	hejmarên tam
whole unit	yekeya tam
width	pehna
winter	zivistan
work backwards	ber paş ve karkirin
write an equation	hevkêşeyek nivîsîn
written form of reasoning	forma nivîskî ya hokaran
written language	zimanê nivîskî
written representations	nîşandana nivîskî
written symbols	nîşanên nivîskî
Y	
yard (yd)	yard (yd)
year	sal
Z	
zero	sifir
zero as the identity element in addition	sifir wekî hêmana nasînê zêdeyî
zero property of addition	taybetiya sifirê ya zêdekê
zero property of multiplication	taybetiya sifirê ya carê